

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 66/2018-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom Mgr. Branislavom Grancom, Kováčska 28, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základných práv vlastníť majetok podľa č. 20 ods. 1 a na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 27 Em 1/2017 zo 14. augusta 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. novembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (právo na súdnu a inú právnu ochranu, pozn.) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 27 Em 1/2017 zo 14. augusta 2017 (ďalej len „okresný súd“ a „uznesenie okresného súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že okresný súd napadnutým uznesením uložil sťažovateľke pokutu vo výške 300 € z dôvodu, že „*bezodôvodne neumožňuje otcovi stretnutie s maloletou dcérou*“, napriek existencii právoplatného neodkladného opatrenia o úprave styku.

3. Sťažovateľka namieta jednak výšku pokuty aj napriek tomu, že okresný súd „*vedel, že má jediný príjem v podobe rodičovského príspevku v sume 213, 20 €*“, a tiež to, že svoje rozhodnutie okresný súd riadne neodôvodnil, čím považuje uznesenie ako arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné.

4. Okresný súd nebral do úvahy jej ospravedliteľné a pravdivé tvrdenia, že maloletá dcéra sa bojí stretnutia s otcom a nechce sa s ním stretnúť. S týmito tvrdeniami sa v zmysle § 3 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. Z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých (ďalej len „vyhláška“), okresný súd riadne nevysporiadal [§ 3 ods. 1 vyhlášky znie: „Súd po podaní návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 zákona) alebo po začatí konania, ktoré začína bez návrhu (§ 376 ods. 2 zákona), pred vydaním uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia zisťuje, či sa povinný podrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedliteľné dôvody, pre ktoré sa povinný nemôže podrobovať rozhodnutiu“, pozn.].

5. Sťažovateľka tiež uvádza, že neudržateľnosť napadnutého uznesenia vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k sankciám v súvislosti s výkonom práva styku rodiča s maloletým, ktorá sa odzrkadlila aj v judikatúre Ústavného súdu Českej republiky (nález II. ÚS 3489/15).

6. Na základe uvedeného sťažovateľka v petite sťažnosti žiadala vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jej označených základných práv podľa ústavy a dohovoru uznesením okresného súdu a napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Ústavný súd preskúmal sťažnosť, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva napadnutým uznesením okresného súdu v tom smere, či sú dané dôvody brániace prijatiu sťažnosti na ďalšie konanie, pričom sa v prvom rade zameral na to, či interpretácia práva okresným súdom mohla mať za následok porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

11. Ústavný súd k námietkam sťažovateľky uvedeným v bode 4 až 6 v prvom rade konštatuje, že pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, neprislúcha mu hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, tak ako to požaduje sťažovateľka vo svojej sťažnosti, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov.

12. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

13. Ústavný súd z obsahu spisu zistil, že oprávnený (██████████) podal 28. marca 2017 na okresnom súde „návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia“ (č. 1. 1 až 3) z dôvodu, že bolo nariadené neodkladné opatrenie v konaní vedenom pod sp. zn. 30 P 519/2015, ktorým bol predbežne upravený styk otca s maloletou dcérou v stanovenom čase v prítomnosti matky, ale matka dieťaťa (sťažovateľka) mu tieto stretnutia s maloletou dcérou neumožnila s odôvodnením choroby dieťaťa. Návrhu predchádzal návrh sťažovateľky zastúpenej právnym zástupcom na nariadenie neodkladného opatrenia (na zmenu úpravu styku) z dôvodu aktuálneho psychického stavu dieťaťa podloženého lekáorskými správami a podozrenia zo sexuálneho zneužívania maloletého dieťaťa oprávneným (sťažovateľka v tejto súvislosti podala aj trestné oznámenia, pozn.), ktorým žiadala, aby okresný súd zakázal styk oprávneného s maloletou, ktorý bol však uznesením sp. zn. 30 P 519/2015 z 20. marca 2017 zamietnutý (právoplatné 27. marca 2017). K návrhu oprávneného sa vyjadrila sťažovateľka podaním z 26. apríla 2017 (č. 1. 41 až č. 1. 45),

v ktorom preukazovala ospravedlniteľné dôvody podľa citovanej vyhlášky, pre ktoré sa ako povinná nemôže podrobiť rozhodnutiu.

14. Okresný súd uznesením sp. zn. 27 Em 1/2017 z 5. mája 2017 nariadil výkon rozhodnutia (prvá fáza vykonávacieho konania) a uložil sťažovateľke, aby pripravila dieťa a umožnila styk dieťaťa s oprávneným za jej prítomnosti v určenom čase. Proti tomuto uzneseniu bolo prípustné odvolanie (nikto sa neodvolal, právoplatnosť nadobudlo 31. mája 2017, pozn.). Výzvou z 5. mája 2017 podľa § 379 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) súčasne upozornil okresný súd sťažovateľku (výzva jej bola doručená 15. mája 2017 – č. 1. 50 – pozri pripojená doručka) na následky nesplnenia povinnosti určených v rozhodnutí, inak jej môže byť uložená pokuta až do 1 000 €, prípadne podľa § 383 ods. 1 CMP zastavená výplata rodičovského príspevku, prídavku na dieťa a okresný súd následne uskutoční výkon rozhodnutia podľa § 384 ods. 1 CMP.

15. Oprávnený podaním z 12. mája 2017 (č. 1. 51) oznámil okresnému súdu, že sa neuskutočnilo riadne stretnutie *„nakolko bolo opätovne zmarené zo strany matky, čo odôvodňovala odmietaním dieťaťa“*. Podaním z 18. mája 2017 oprávnený žiadal, aby okresný súd zasiahol a konal, pretože z komunikácie medzi ním a sťažovateľkou vyplýva, že bude zmarené aj iné budúce stretnutie určené na 19. až 21. máj 2017. Podaním z 22. mája 2017 oprávnený okresnému súdu oznámil, že plánované stretnutie sa neuskutočnilo, pretože *„bolo opäť zamerané matkou“*, zopakoval to isté aj podaniami zo 6., 7. a 20. júna 2017 a následne aj niekoľkými ďalšími podaniami v júli, auguste a septembri 2017. O súčinnosť (žiadosť o pomoc pri stretnutí s dcérou) žiadal aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov podaním z 8. júna 2017 a Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Prešove 16. júna 2017 (príslušníci boli prítomní priamo v mieste bydliska, pozn.). Dňa 26. júna 2017 okresný súd určil pojednávanie na 25. júl 2017, ktoré sa odročilo so záverom, že *„bude zistené, či došlo k uskutočneniu styku otca s maloletou v súlade s rozhodnutím súdu neodkladného opatrenia...“*.

16. Dňa 3. júla 2017 bolo doručené vyjadrenie sťažovateľky z 29. júna 2017 k výzve okresného súdu z 15. mája 2017 a návrh na odklad výkonu rozhodnutia vo veci vedenej pod sp. zn. 27 Em 1/2017 (č. l. 97 až 99 v spise), v ktorom okrem iného uviedla:

«Maloleté dieťa oprávneného odmieta a odmieta sa s ním stretnúť, na videách ktoré som predložila uvádza, že sa tata bojí (23.03.2017), na ďalšom uvádza, že mu oprávnený robí „jiu jitsu“. Oprávnený na dieťati vykonáva také činnosti, pre ktoré sa ho dieťa bojí, sú pre neho neprijateľné a vymykajú sa z normálu až natolko, že sa dieťa s oprávneným odmieta stretnúť. Pri sexualizovaných hrách dieťa označuje len jednu osobu - oprávneného. Predkladám v prílohe Znalecký posudok č. 21/2017 zo dňa 10.05.2017...

Na strane 15 znaleckého posudku v časti Záver... znalkyňa uvádza: „výskyt sexualizovaného správania u dieťaťa vo veku 2,5 roka - bez vonkajšieho psychopatologického stimulu – je neprirodzený. U maloletej konštatujem, že všetky indikátory možného sexuálneho zneužitia podľa odbornej literatúry... anamnestickým vyšetrením maloletá splňa. Odborná literatúra súčasne uvádza, že už len jeden takýto znak suspektuje narušenie primeraného vývoja a suspektuje sexuálne zneužívanie...“»

17. Právny zástupca sťažovateľky doručil 11. augusta 2017 vyjadrenie k veci podaním z 8. augusta 2017 (č. l. 217 až 219), v ktorom doplnil návrh na odklad výkonu rozhodnutia. Uznesením okresného súdu bola uložená sťažovateľke pokuta vo výške 300 € (vyjadrenie k veci a uznesenie okresného súdu sťažovateľka pripojila aj k svojej sťažnosti, pozn.).

18. Ústavný súd je toho názoru, že uznesenie okresného súdu je primerane odôvodnené a nemožno dospieť k názoru, že by ho bolo potrebné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené. Sťažovateľka ani nespochybňuje skutočnosť, že opakovane neumožnila otcovi dieťaťa aj napriek právoplatnému neodkladnému opatreniu umožňujúcemu oprávnenému styk s maloletou dcérou za prítomnosti matky, iba namieta, že okresný súd nedostatočne skúmal ospravedlniteľné dôvody podľa citovanej vyhlášky v bode 4 a ňou predložené dôkazy, a tvrdí, že ide aj o vysokú pokutu vzhľadom na jej súčasný príjem (pozri bod 3). Ústavný súd vzhľadom na túto skutočnosť, ako aj na procesný charakter uznesenia o uložení pokuty s odvolaním sa aj na zistenia vyplývajúce zo

znaleckého dokazovania (v konaní vedenom pod sp. zn. 30 P 519/2015 ustanovená znalkyňa z odboru psychológie uviedla, že „v najlepšom záujme maloletej je obnoviť pravidelný kontakt s otcom a realizovať styk s oboma rodičmi...“) konštatuje, že napadnuté uznesenie okresného súdu nemá také znaky, ktoré by popierali zmysel práva na súdnu ochranu, či znaky svojvôle alebo arbitrárnosti. Uloženie poriadkovej pokuty bolo uložené v rámci a v súlade so zákonom (§ 382 ods. 1 CMP) a sťažovateľkou nastolená požiadavka proporcionality uloženej pokuty taktiež nemá ústavnoprávny rozmer – pokiaľ pokuta bola uložená v zákonom ustanovenom rozsahu. V tejto súvislosti ústavný súd z obsahu spisu a na okresnom súde zistil, že prvé stretnutie oprávneného od konca januára 2017 sa realizovalo za súčinnosti okresného súdu až 8. septembra 2017, neskôr aj 22. septembra 2017, napr. v jeho „karavane“, 6., 7. a 8. októbra 2017, 17. až 19. novembra, resp. 24. až 26. novembra 2017 atď. a všetky stretnutia sa konali aj za prítomnosti sťažovateľky. Okresný súd 11. decembra 2017 (č. l. 367) oznámil Okresnej prokuratúre Prešov, že „v prípade, že aj ďalšie stretnutia budú riadne uskutočnené, nebude dôvod, aby súd ďalej viedol konanie o výkon rozhodnutia“. Následne okresný súd konanie o výkon rozhodnutia zastavil uznesením z 8. januára 2018 s poukazom na § 390 písm. e) CMP. Proti uzneseniu podal odvolanie oprávnený 18. januára 2018. O odvolaní zatiaľ rozhodnuté nebolo.

19. V spise okresného súdu sp. zn. 27 Em 1/2017 sa nachádza tiež vyjadrenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Liptovskom Mikuláši z 12. decembra 2017 (č. l. 394), v ktorom oznamuje právnomu zástupcovi otca dieťaťa, že trestné stíhanie začaté voči nemu pre zločin sexuálneho zneužívania sa zastavuje, pretože je nepochybné, že sa skutok v presne nezistenom čase v januári 2017 nestal. Súčasne ústavný súd zistil, že okresný súd v konaní o úprave práv a povinností k maloletej vedenom pod sp. zn. 30 P 519/2015 rozhodol rozsudkom z 13. októbra 2017 tak, že zveruje maloletú do osobnej starostlivosti sťažovateľky, ktorá ju bude aj zastupovať a spravovať jej majetok, a oprávnený (pozri bod 13) je povinný prispievať na výživu maloletej sumou 700 € mesačne k rukám sťažovateľky, uhradiť dlžné výživné v sume 200 € za október 2017 a sumu 300 € na tvorbu úspor maloletej a oprávnený sa môže stretávať s maloletou dcérou počas troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku v určenom čase v prítomnosti sťažovateľky a neskôr v ďalších mesiacoch a v ďalšom určenom čase už v neprítomnosti matky. Vo zvyšnej časti návrh

sťažovateľky a otca dieťaťa zamietol. Na okresnom súde ústavný súd súčasne zistil, že Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 6 CoP/1/2018, 6 CoP/1/2018 zo 6. februára 2018 rozsudok okresného súdu sp. zn. 30 P 519/2015 z 13. októbra 2017 v časti potvrdil, v časti ho zmenil a konanie bolo tak už právoplatne skončené 19. februára 2018.

20. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03 alebo IV. ÚS 136/05).

21. O taký prípad išlo aj v prerokovávanej veci. Vychádzajúc zo zistení ústavného súdu (body 13 až 19) ústavný súd napokon uzavrel, že sťažnosť proti uzneseniu o uloženej pokute je nedôvodná, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy videla sťažovateľka iba v súvislosti s porušením práva na súdnu ochranu a v dôvodoch už uvedených, bližšiu argumentáciu k označenému článku neuviedla. Ústavný súd preto považuje sťažnosť za neopodstatnenú aj v tejto časti.

22. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších nárokoch sťažovateľky uplatnených v jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. marca 2018